

สรุปคำกล่าวรายการศาสตร์พระราชา สู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน
ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย
ของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ
ในรายการ “ศาสตร์พระราชา สู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน”
เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๒ เวลา ๒๐.๑๕ น.
ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย

ลำดับ ที่	ประเด็นที่เกี่ยวข้อง	สำนัก/กอง ที่รับผิดชอบ
๑	<p>การขับเคลื่อนโครงการ แม่แจ่มโมเดล และ แม่แจ่มโมเดลพลัส</p> <p>ในการประชุมคณะรัฐมนตรีนอกสถานที่ ณ จังหวัดเชียงใหม่และลำปาง ซึ่งอยู่ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑ ได้แก่ เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ลำปางและลำพูน จากการลงพื้นที่ทำให้ได้เห็นถึงความเข้มแข็งของชุมชน ความพร้อมของการทำงานร่วมกับภาครัฐในการพัฒนาทุก ๆ ด้าน โครงการตัวอย่างที่ประสบผลสำเร็จ ด้วยความร่วมมือร่วมใจของประชาชน ภาครัฐ และพื้นที่ ภายใต้ “แม่แจ่มโมเดล” และ “แม่แจ่มโมเดลพลัส” เป็นการบูรณาการเพื่อแก้ไขปัญหาหมอกควันและไฟป่าอย่างยั่งยืนครบวงจร ตั้งแต่การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การจัดการที่ดิน การลดการปลูกพืชเศรษฐกิจเชิงเดี่ยว การพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ รวมถึงการป้องกันรักษาป่า เป็นต้น</p> <p>“แม่แจ่มโมเดล” มีจุดเริ่มต้นจากวิกฤตปัญหาไฟป่า หมอกควันที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยหลายประการ ทั้งการลดลงของพื้นที่ป่า แนวทางการจัดการป่า ลักษณะการใช้ที่ดินและรูปแบบของระบบการผลิตที่สัมพันธ์กับปากท้องของประชาชน จากวิกฤตปัญหาจึงนำไปสู่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของภาคส่วนต่าง ๆ การขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจากต้นเหตุ และการเชื่อมโยงกับปัญหาด้านอื่น ๆ ผ่านกระบวนการสำรวจและจัดทำข้อมูลพื้นที่ รวมทั้งมีการจำแนกขอบเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินทำกินออกจากพื้นที่ป่า การจัดทำประชาคมหมู่บ้านเพื่อกำหนดกติกาการใช้ประโยชน์จากที่ดินร่วมกัน โดยใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งแล้วกำหนดเป้าหมายร่วมกัน มีการใช้กลไกความร่วมมือและฐานข้อมูล ข้อเท็จจริง ที่มีระบบฐานข้อมูลการจำแนกแนวเขตการจัดการที่ดิน และการจัดการทรัพยากรที่ได้มาจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย จนประสบความสำเร็จในแง่ของการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน สามารถลดการเผาป่า และลดค่าความร้อนของพื้นที่ลงได้อย่างชัดเจน ทำให้อำเภอแม่แจ่มเปลี่ยนจากพื้นที่ที่มีค่าจุดความร้อนมากที่สุดในลำดับต้น ๆ เกือบทุกปี มาเป็นพื้นที่ที่เกิดจุดความร้อนน้อยที่สุดในช่วง ๖๐ วันอันตรายของจังหวัดเชียงใหม่ ในปี ๒๕๕๙ รวมทั้งสามารถขยายไปสู่การแก้ไขปัญหาในมิติอื่น ๆ ซึ่งเกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย</p>	สน.ปท. / สน.มน. / วช.

ลำดับ ที่	ประเด็นที่เกี่ยวข้อง	สำนัก/กอง ที่รับผิดชอบ
	<p>โดยความสำเร็จของการขับเคลื่อนกลไกความร่วมมือเชิงพื้นที่ในรูปแบบ “ประชารัฐ” ทำให้สามารถตอบโจทย์ทั้งการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม</p> <p>การพัฒนายุทธศาสตร์แม่แจ่มโมเดลพลัส ได้ยกระดับมาจากการแก้ไขปัญหาวิกฤตเฉพาะหน้า ที่มีจุดเริ่มต้นจากปัญหาไฟป่าหมอกควัน ไปสู่การแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบที่ตอบโจทย์การพัฒนาคุณภาพชีวิตและคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้อย่างแท้จริง โดยใช้หลักการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งอย่างบูรณาการและการให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม นอกจากการบริหารจัดการการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสมในกรณีของแม่แจ่มโมเดลแล้วยังมุ่งแก้ไขปัญหาที่ต้นตอ โดยใช้มาตรการด้านกฎหมายในการแก้ไขปัญหาเรื่องสิทธิผ่านการสำรวจและข้อตกลงร่วมกัน อีกทั้งยังมีการพัฒนาระบบการจัดการร่วมกันเพื่อบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ โดยใช้การอนุรักษ์ฟื้นฟู การป้องกันการบุกรุกส่งเสริมการปลูกป่า การเพิ่มรายได้ การจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม และการพัฒนาอาชีพ เศรษฐกิจชุมชน ควบคู่ไปกับการแก้ไขปัญหาหนี้สิน ด้วยการพักชำระหนี้สูงสุดนานถึง ๗ ปี ให้กับประชาชนได้หันมาปลูกพืชแนวทางใหม่ เพื่อช่วยเหลือในการประกอบอาชีพ และเสริมสร้างให้ชุมชนเข้มแข็ง ปัจจุบันจะเห็นได้ว่า ชาวบ้านมีการปรับเปลี่ยนระบบการผลิตของตนเอง เลิกการปลูกพืชเชิงเดี่ยว โดยเฉพาะข้าวโพดและหันมาปลูกพืชผสมผสาน เช่น ไม้ กาแฟ และพืชเศรษฐกิจ กระบวนการผลิตแบบวิถีอินทรีย์ไทยที่พึ่งตนเองในทุกมิติ ซึ่งช่วยลดการพึ่งพาระบบอุตสาหกรรม ตลอดจนได้สนับสนุนให้ปรับเปลี่ยนการปลูกพืชให้เป็นเชิงผสมผสานมากขึ้น นอกจากนี้ โครงการแม่แจ่มโมเดลพลัส ยังเป็นการจัดการพื้นที่ให้เหมาะสม ตามแนวทางของศาสตร์พระราชา เช่น พื้นที่ป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง และพื้นที่ทำแนวชะน้ำ เป็นต้น ปัจจุบันมีชาวบ้านเข้าร่วมในแผนพัฒนานี้แล้ว จำนวน ๒๒ ครัวเรือน ในพื้นที่ ๖๕ ไร่ ทำให้เนื้อที่และจำนวนเกษตรกรที่ปลูกข้าวโพดลดลงอย่างเห็นได้ชัด ในช่วง ๓ ปีที่ผ่านมา ในขณะเดียวกันจำนวนพื้นที่ป่าก็เพิ่มขึ้น รว ๑๐๐ ไร่ จากเดิม ๕,๓๐๐ กว่าไร่ เป็น ๕,๔๐๐ กว่าไร่ ซึ่งความสำเร็จจากการใช้แม่แจ่มโมเดลพลัสนี้ ส่วนหนึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ประชาชนต้องการหลุดพ้นจากหนี้สินให้ได้ โดยรายได้ที่จะเพิ่มขึ้นมานั้นจะช่วยแก้ไขปัญหาหนี้สินได้อย่างยั่งยืน ความสำเร็จจากแผนแม่แจ่มโมเดลพลัสแม้จะเป็นเพียงจุดเริ่มต้นเล็ก ๆ แต่ทำให้เห็นโอกาสและทางเลือกใหม่ที่จะทำให้ชุมชนกับป่าอยู่ด้วยกันได้ อย่างมั่นคงและยั่งยืน การพัฒนาชุมชนอนุรักษ์ และเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ของประเทศจึงเป็นเรื่องที่ต้องดำเนินการอย่างค่อยเป็นค่อยไป และเน้นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของชุมชน โดยมุ่งหวังให้แม่แจ่มโมเดลพลัส เป็นอีกหนึ่งทางเลือก ที่จะเป็นประโยชน์กับชุมชนอื่น ๆ และจะขยายผลต่อยอดครอบคลุมทั่วประเทศ</p> <p>จากประเด็นข้างต้นจะเห็นได้ว่า มีความสัมพันธ์กับการจัดหาที่ดินให้ประชาชน โดยคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการในประเด็นนี้ คือ คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) และมี ๓ อนุกรรมการ ซึ่งต้องนำหลักการเหล่านี้มาประกอบการพิจารณา</p>	

ลำดับ ที่	ประเด็นที่เกี่ยวข้อง	สำนัก/กอง ที่รับผิดชอบ
	<p>เพราะทั้งหมดมีความต่อเนื่องเชื่อมโยงและสัมพันธ์กัน อีกทั้งต้องมีกฎหมายสอดคล้องรองรับ สิ่งสำคัญ คือ รัฐ ประชาชน เอกชน และประชาสังคม ต้องร่วมมือกัน เพราะรัฐไม่สามารถดำเนินการได้โดยลำพัง ดังนั้นทุกคนจึงต้องร่วมมือกัน และดำเนินการไปทั่วประเทศ โดยเน้นการเพิ่มพื้นที่ป่า จะทำให้มีป่าที่อยู่ร่วมกับประชาชนได้ ทั้งป่าอนุรักษ์ ป่าต้นน้ำ ป่าเศรษฐกิจ ป่าชุมชน ซึ่งจะทำให้มีป่าเกิดขึ้นทั้งในพื้นที่ที่มีคนอยู่ด้วย หากช่วยกันปลูก ช่วยกัน ทำธนาคารป่าไม้ โดยการปลูกไม้มีค่า เพื่อสร้างความเจริญไปด้วยกัน</p>	
๒	<p>แอปพลิเคชัน CITIZENinfo เพื่อประชาชน</p> <p>เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๒ ที่ผ่านมา รัฐบาลได้เปิดตัวแอปพลิเคชันใหม่ที่มีชื่อว่า CITIZENinfo เพื่อมอบให้เป็นของขวัญปีใหม่สำหรับประชาชน ในงานสัมมนา Digital Government Summit ๒๐๑๙ และได้มีการพัฒนาแอปพลิเคชันนี้ขึ้น ซึ่งเป็นโครงการที่ต่อยอดจากการที่รัฐบาลได้ประกาศยกเลิกการเรียกสำเนาเอกสารที่หน่วยงานราชการออกให้ในการติดต่อราชการของประชาชน โดยสืบเนื่องมาจากมติการประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ครั้งที่ ๑ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่ให้หน่วยงานภาครัฐ ยกเลิกการเรียกสำเนาเอกสารจากประชาชน โดยเริ่มจากสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน และสำเนาทะเบียนบ้าน ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบมาตรการอำนวยความสะดวก และลดภาระแก่ประชาชน โดยใช้วิธีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกัน หรือถ้ายังไม่ได้เชื่อมโยงระบบข้อมูลกันให้ประสานเพื่อขอสำเนาระหว่างหน่วยงาน โดยให้ทุกหน่วยงานดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ที่ผ่านมา ปัจจุบันมีหน่วยงานที่ยกเลิกการเรียกสำเนาแล้ว ครบคลุม ๒๐ กระทรวง ๑๕๑ หน่วยงานทั่วประเทศ ด้วยเจตนารมณ์ของรัฐบาลที่ต้องการช่วยลดภาระ เวลา และค่าใช้จ่ายในการจัดเตรียมเอกสาร สำหรับติดต่อราชการ จึงถือเป็นจุดเริ่มต้นของการปรับปรุงคุณภาพการให้บริการของรัฐ ในขณะที่ภาครัฐเองก็ได้ประโยชน์จากการลดการใช้กระดาษ ลดพื้นที่ในการจัดเก็บเอกสาร และประหยัดเวลา ในกระบวนการต่าง ๆ</p> <p>ปัจจุบันสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล หรือ DGA ร่วมกับ สำนักงาน ก.พ.ร. และกรมการปกครองได้พัฒนาแอปพลิเคชัน CITIZENinfo ขึ้น เพื่อช่วยให้ประชาชนได้ค้นหาจุดให้บริการของรัฐใกล้บ้าน พร้อมแสดงตำแหน่งพิกัดและเส้นทางการเดินทางไปยังจุดให้บริการได้สะดวก แสดงรายละเอียดขั้นตอนการให้บริการและใช้เป็นเครื่องมือในการแสดงสถานะการยกเลิกสำเนาเอกสาร อีกทั้งยังสามารถประเมินความพึงพอใจต่อการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐได้ด้วยแอปฯ เดียว เป็นการช่วยให้ภาครัฐนำข้อมูลมาปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการบริการประชาชนให้มีประสิทธิภาพ และมีความโปร่งใสมากยิ่งขึ้น ซึ่งข้อมูลเหล่านี้มีประโยชน์อย่างมากต่อการพัฒนางานให้สามารถตอบสนอง</p>	<p>สน.บท. / วช. / สน.บท.</p>

ลำดับ ที่	ประเด็นที่เกี่ยวข้อง	สำนัก/กอง ที่รับผิดชอบ
	<p>ความต้องการของประชาชนได้อย่างตรงใจ เป็นมิติใหม่ของการติดต่อราชการไทยในยุค ๔.๐ โดยข้าราชการและประชาชนจะต้องทำความเข้าใจร่วมกัน ซึ่งในอนาคตประชาชนจะสามารถใช้แอปพลิเคชันนี้ ตรวจสอบสิทธิสวัสดิการของตนเอง ตรวจสอบยอดเงินในบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ และเข้าถึงข้อมูลเอกสารดิจิทัลส่วนบุคคล ซึ่งเป็นเอกสารต่าง ๆ ที่ออกโดยราชการได้ด้วย จึงขอให้ประชาชนดาวน์โหลดแอปพลิเคชัน CITIZENinfo มาไว้ในโทรศัพท์เคลื่อนที่เพื่อพร้อมใช้งาน ซึ่ง CITIZENinfo นี้จะเป็นเหมือนผู้ช่วยอำนวยความสะดวกให้ประชาชนในการติดต่อราชการได้สะดวกรวดเร็วขึ้น และขอขอบคุณหน่วยงานต่าง ๆ ที่ให้ความร่วมมือในการเร่งดำเนินการตามนโยบายโครงการยกเลิกสำเนาเอกสาร และคาดว่าจะสามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จตามกรอบเวลาที่ได้ประกาศไว้เพื่อให้ช่วยกันปลดล็อกข้อจำกัดประเทศ ไปสู่ Thailand ๔.๐ ได้อย่างทันสมัยและยั่งยืน</p>	
๓	<p>การแก้ไขปัญหาสถานการณ์ฝุ่นละอองในกรุงเทพฯ และปริมณฑล</p> <p>สถานการณ์ฝุ่นละอองในกรุงเทพฯ และปริมณฑล ที่แม้จะมีสถานการณ์ที่ดีขึ้นจากผลของการทำฝนเทียม แต่ยังคงอยู่ในเกณฑ์ที่ยังไม่ปกติ รัฐบาลจึงได้บูรณาการการดำเนินการแก้ไขปัญหา โดยเร่งสำรวจและแก้ไขปัญหาที่ต้นตอ ด้วยการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ทั้งมาตรการระยะเร่งด่วนและระยะยาวเพื่อการแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืน โดยขอความร่วมมือประชาชนทุกคนที่ใช้รถใช้ถนน การก่อสร้าง การปล่อยของเสียจากโรงงาน หรือแม้กระทั่งการเผาพืชผลทางการเกษตร ขอให้ร่วมมือกัน ช่วยกันลดทั้งฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM๒.๕ และ PM๑๐ เพราะทั้งสองประเภทมีผลกระทบต่อประชาชนทุกคน ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้มีข้อสั่งการฯ ให้ทุกหน่วยงานดำเนินการแก้ไขปัญหา โดยนําระเบียบ กฎกติกามาปรับแก้ไขให้สอดคล้องกับการจัดการ เช่น การใช้น้ำมันดีเซล B๒๐ ในรถไฟและรถเมล์ และให้ประชาชนร่วมกันใช้ดีเซล B๒๐ ที่มีส่วนผสมน้ำมันปาล์ม ไม่มีอันตรายต่อเครื่องยนต์ ซึ่งขณะนี้กระทรวงพลังงานได้มีการผลิตน้ำมัน B๒๐ ออกมา เพื่อรองรับความต้องการของผู้บริโภคแล้ว สามารถเติมน้ำมันดังกล่าวได้ตามปั้มน้ำมันต่าง ๆ ทั่วประเทศ โดยเฉพาะกลุ่มคนที่เป็กลุ่มเสี่ยงที่จะได้รับผลกระทบต้องระมัดระวังดูแลเป็นพิเศษ อาทิ ผู้ป่วย ผู้สูงอายุ สตรีมีครรภ์ โดยให้ปฏิบัติตามคำแนะนำของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการแก้ปัญหาดังกล่าวนี้นี้เป็นปัญหาที่แก้ไขได้ไม่ยากนัก จึงขอให้ทุกฝ่ายได้ร่วมมือกันในการแก้ปัญหาร่วมกัน</p>	ทุกสำนัก/กอง

งานการประชุม
ฝ่ายช่วยอำนวยการ
กลุ่มงานช่วยอำนวยการ
สำนักงานเลขาธิการกรม